

פעולות הביקורת

נערכה ביקורת באגף לעלייה ולמרשם התושבים; במינהלי המחוז בירושלים ובתל אביב; בלשכה למחקר מוניציפאלי. נבדקו הפעולות של מחלקת הכספים.

האגף לעלייה ולמרשם התושבים

1. בדו"ח השנתי מס' 9 (עמ' 264) נסקרו פעולות האגף לעלייה ולמרשם התושבים מאז שנת 1957; באותה השנה — בעקבות הצעת הביקורת ועל פי מסקנות של ועדה בינמשרדית — הוקם האגף תוך מיזוג של האגף לעלייה והתאזרחות ושל האגף למרשם התושבים. אחת המטרות העיקריות של המיזוג הייתה ריכוז כל החומר האישי בתיק אישי כולל ויחיד לכל תושב לפי מקום מגוריו. בגלל המספר הגדול של התיקים, שהיו בעת המיזוג, ובגלל כוח העבודה המוגבל של האגף לא עלה בידיו להעביר את כל החומר, שהצטבר עד למועד המיזוג, לתיקים אישיים כוללים. הביקורת המליצה, שלפחות בכל מקרה, שנפתח תיק אישי חדש על פי פניית תושב אל האגף לשם קבלת איזה שירות שהוא, יאוחד בתיק זה כל החומר המתייחס אל התושב, ושיתר התיקים שהצטברו ושאינ טיפול בהם ירוכזו בתיקים אישיים באופן הדרגתי באותן עונות, שבהן פוחת עומס העבודה.

בחודשים אוגוסט וספטמבר 1960 נערכה ביקורת בהנהלת האגף בירושלים, ב־5 לשכות מחוזיות (ירושלים, תל אביב, חיפה, נצרת ובאר שבע) ובלשכה הנפתית ברמת גן. הבדיקה העלתה, שלגבי התיקים הישנים לא חלה כל התקדמות מבחינת העברת החומר לתיקים אישיים. לעומת זאת נקבע, שאם נפתח תיק חדש, רוכז כל החומר בתיק החדש.

הביקורת העלתה עניין, המדגיש במיוחד את חשיבותו של ההסדר, שהתיק האישי יכלול את כל החומר המתייחס לאותו תושב. בהנהלת האגף בירושלים מתנהלת כרססת המקיפה כ־40,000 תושבים בעלי נתינות זרה, שהצהירו ערב יום תחילת תוקפו של "חוק האזרחות, תשי"ב—1952" או עם עלייתם לאחר מכן, שאין ברצונם להיות אזרחים ישראליים. חומר זה רוכז אך ורק בהנהלת האגף בירושלים ולא הועבר לתיקים האישיים, המתנהלים לכל תושב לפי מקום מגוריו בלשכות האגף המקומיות. מצב זה גורם, שמשתתה הטיפול בבקשות של כל אלה, הזקוקים לאישור בנוגע לאזרחותם. בכל מקרה, למשל, שמועמד לשירות המדינה פונה אל לשכתו המקומית, כדי לקבל אישור, שהוא אזרח ישראל (כיוון שלפי "חוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט—1959", לא יתמנה אדם לעובד מדינה אלא אם הוא אזרח ישראלי), עליו לחכות עד שהלשכה תברר בהנהלת האגף בירושלים, שאותו אדם אינו נמנה עם אלה שהצהירו, שאין ברצונם להיות אזרחים ישראליים.

משרד הפנים נימק במכתב מיום 2 בינואר 1961 את הליקויים בחוסר כוח אדם מספיק. עובדה זו עשויה להסביר במידה מסוימת, שלא עלה בידי האגף להעביר את החומר, שהצטבר במאות אלפי תיקים ישנים, אולם אין בה כדי להסביר, מדוע הנתונים המתייחסים להצהרות הנדונות לא הועברו לתיקים האישיים.

2. פונה אורח אל הלשכה במקום מגוריו לשם תיקון פרטים בתעודת הזהות שלו, מן הדין, שהפקיד יבדוק בתיקו האישי של האזרח, אם אינו כלול בתוכו מסמך המאמת את השינוי הנדרש (למשל, תעודות גירושין נשלחות ללשכה המקומית של האגף לעלייה ומרשם התושבים במישרין על ידי משרד הרבנות המקומי). הביקורת העלתה, שעובדי הלשכה בחיפה נהגו לדרוש בכל מקרה מן האזרח, שפנה ללשכה, הצגת מסמך, אף אם אפשר היה לעשות את התיקון לפי החומר שבתיק, אילו עיינו בו. משרד הפנים הסביר, שמצב דברים זה נובע מכך, שאין שליח בלשכה, ובלעדיו אי אפשר לספק תיקים לעובדים המקבלים קהל — הסבר שאינו מתקבל על הדעת כלל וכלל.

XII. משרד התחבורה

פעולות הביקורת

במשרד התחבורה נערכה ביקורת — מלבד מפעלי התחבורה — בלשכה הראשית; במחלקת הכספים והחשבונות; במחלקת היבוא ובמחלקת הטכנית-מסחרית; באגף המפקח על התעבורה בדרכים; באגף התעופה האזרחית, לרבות נמל תעופה לוד; באגף הספנות והנמלים ובשירות המטאורולוגי.

א. מיון סעיפי תקציב משרד התחבורה לפי העקרונות של תקציב פעולות ותפקידים

כדי לעודד התקדמות לקראת עריכת תקציב בצורה של תקציב פעולות ותפקידים המציא מבקר המדינה ביוני 1960 לוועדת הכספים של הכנסת חומר, שיש בו כדי להדגים צורת תקציב כזאת, כפי שהיא מתקבלת על סמך מיון הנעשה לפי חלוקה ההולמת את העקרונות של תקציב פעולות ותפקידים. חומר הדגמה זה היה מיועד לדיוניה של ועדת הכספים של הכנסת על תקציב משרד התחבורה לשנת הכספים 1960/61.

החומר המובא להלן עודכן על ידי כלילת נתונים מהצעת התקציב של אותו משרד לשנת 1961/62. הטבלה 1 מראה את ההכנסות וההוצאות הכלולות של משרד התחבורה, מחולקות לפי שלושת הסקטורים, המייצגים את ענפי התחבורה: התחבורה היבשתית, הימית והאווירית.

הטבלה 2 והטבלאות 2א', 2ב' ו-2ג' מראות, כיצד מתחלקות באופן פונקציונאלי ההוצאות וההכנסות — במשק התחבורה בכלל ובשלושת הסקטורים השונים — לפי קבוצות התפקידים הבאות: מינהל כללי (לרבות פיקוח) במשרד התחבורה; ביצוע התחבורה על ידי מפעלי המדינה; ועידוד התחבורה על ידי מימון של מפעלים, שאינם מפעלי המדינה.

הטבלה 3 מעמידה זה מול זה את ההשקעות ואת ההוצאות וההכנסות השוטפות.

על הטבלאות 2א', 2ב' ו-2ג' נוספות רשימות של סעיפי הכנסות והוצאות, הכלולות אמנם בתקציבים של משרדים אחרים אך קשורים הם קשר הדוק במשק התחבורה. באותן טבלאות חולקו ההוצאות של הנהלת משרד התחבורה שווה בשווה בין שלושת הענפים; לפי אותו עקרון חולקו גם הוצאות השירות המטאורולוגי, המשרת בעיקר את שלושת ענפי התחבורה.